

ΤΟ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄

29 ΦΕΒ. 2012

Σ υ ν ε δ ρ ι α σ ε δημόσια στο ακροατήριό του, την 1η Ιουνίου 2011, με την εξής σύνθεση: Γεωργία-Χαίδω Κουτόβα, Πρόεδρος Εφετών Διοικητικών Δικαστηρίων, Σαπφώ Στάθη και Ιωάννα Τσάφαρη-Δημητριάδου - Εισηγήτρια, Εφέτες Διοικητικών Δικαστηρίων. Ως γραμματέας έλαβε μέρος ο δικαστικός υπάλληλος Αθανάσιος Πολυχρονίδης.

Γ ι α ν α δικάσει την αγωγή με ημερομηνία κατάθεσης 9-12-2008.

Τ ο υ Δημητρίου Καιρίδη, κατοίκου Θεσσαλονίκης (οδός Κ. Καραμανλή αρ. 145), ο οποίος παραστάθηκε διά του πληρεξουσίου του δικηγόρου Θεσσαλονίκης Αναστάσιου Γακίδη.

Κ α τ ά του Δήμου Κρουσσών Ν. Κιλκίς και ήδη Δήμου Κιλκίς (άρθρα 1 παρ. 2 περ. 26 και 283 παρ. 1 του ν. 3852/2010), που εκπροσωπείται από το Δήμαρχό του, Παραστάθηκε η πληρεξούσια δικηγόρος Κιλκίς Σοφία Δημαρέλου.

Κατά την εκδίκαση της υπόθεσης στο ακροατήριο το Δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο δικηγόρο του ενάγοντος, ο οποίος ζήτησε την αποδοχή της αγωγής και την πληρεξούσια δικηγόρο του εναγομένου, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του Δικαστηρίου, χωρίς τη συμμετοχή του Γραμματέα, που δεν κρίθηκε αναγκαία και,

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα.

Σκέφτηκε κατά το Νόμο.

1. Επειδή, με την κρινόμενη αγωγή, για την άσκηση της οποίας καταβλήθηκε το ανάλογο δικαστικό ένσημο (σχετ. τα 195598, 475104, 475105 αγωγήσειμα σειράς Α΄), ο ενάγων, ανάδοχος του έργου «Βελτίωση

γεωμετρικών χαρακτηριστικών» (δημοτικών οδών), την εκτέλεση του οποίου ανέλαβε δυνάμει της από 26-7-2001 σύμβασης με το Δήμο Κρουσσών Ν. Κιλκίς, ζητά παραδεκτώς, όπως το αίτημα της αγωγής περιορίστηκε με το από 6-6-2011 υπόμνημά του, να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να του καταβάλει το ποσό των 12.109,93 ευρώ, που αντιστοιχεί σε ισόποση οφειλή (μαζί με ΦΠΑ), που προκύπτει από τον εγκριθέντα 1ο λογαριασμό-πιστοποίηση, πλην δεν καταβλήθηκε σε αυτόν, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, με βάση το γενικώς ισχύον επιτόκιο.

2. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αγωγής δεν απαιτείται κατά νόμον η καταβολή παραβόλου. Συνεπώς το καταβληθέν παράβολο ποσού είκοσι πέντε (25) ευρώ (2231323 και 4619208 σειράς Α' ειδικά γραμμάτια παραβόλου) πρέπει να επιστραφεί στον ενάγοντα ως αχρεωστήτως καταβληθέν, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 277 παρ. 11 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

3. Επειδή ο ν. 1418/1984 «Δημόσια έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων» (Α' 23), που εφαρμόζεται επί των έργων που εκτελούνται από από τους Δήμους και τις Κοινότητες, κατ' άρθρο 21 παρ. 5 του π.δ. 171/1987 (Α' 84), ορίζει στις παρ. 9 και 10 του άρθρου 5, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 2 παρ. 6 του ν. 2229/1994 (Α' 138) και αναριθμήθηκαν με το άρθρο 1 του ν. 2940/2001 (Α' 180), ότι «9. Η πληρωμή στον ανάδοχο του εργολαβικού ανταλλάγματος γίνεται τμηματικά με βάση τις πιστοποιήσεις των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί μέσα στα όρια του χρονοδιαγράμματος εργασιών 10. Οι λογαριασμοί των κατά τη σύμβαση οφειλόμενων ποσών συντάσσονται κατά μηνιαία χρονικά διαστήματα, εκτός αν η σύμβαση ορίζει άλλες προθεσμίες. Οι λογαριασμοί συντάσσονται από τον ανάδοχο και υποβάλλονται στη διευθύνουσα υπηρεσία, η οποία τους ελέγχει και τους διορθώνει, όταν απαιτείται, μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή τους. Οι εγκρινόμενοι από τη διευθύνουσα υπηρεσία λογαριασμοί αποτελούν την πιστοποίηση για την πληρωμή των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί. Αν η πληρωμή τους καθυστερήσει πέρα από ένα (1) μήνα από τη λήξη της προηγούμενης προθεσμίας, χωρίς υπαιτιότητα του αναδόχου ή του μελετητή, οφείλεται, αν υποβληθεί έγγραφη όχληση και από το χρόνο υποβολής της, τόκος υπερημερίας ίσος με το ογδόντα πέντε τοις εκατό (85%) του τόκου των

27

εξαμηνιαίων εντόκων γραμματίων του Δημοσίου ... ». Περαιτέρω, στο άρθρο 40 του π.δ/τος 609/1985 «Κατασκευή δημοσίων έργων» (Α' 223), που εκδόθηκε σε εκτέλεση του ανωτέρω ν. 1418/1984, ορίζεται ότι «Ι. Η πραγματοποίηση των τμηματικών πληρωμών που προβλέπει η παρ. 8 του άρθρου 5 του ν. 1418/84, ή της οριστικής πληρωμής του εργολαβικού ανταλλάγματος και η εκκαθάριση όλων των αμοιβαίων απαιτήσεων από την εκτέλεση της εργολαβικής σύμβασης γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τις πιστοποιήσεις που συντάσσονται σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους. 2.... 7. Οι λογαριασμοί υποβάλλονται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία που τους ελέγχει και τους διορθώνει αν είναι ανάγκη μέσα στην προθεσμία που προβλέπει η παρ. 8 του άρθρου 5 του ν. 1418/1984... Ο επιβλέπων υπογράφει το λογαριασμό βεβαιώνοντας έτσι ότι οι ποσότητες είναι σύμφωνες με τις επιμετρήσεις και τα επιμετρητικά στοιχεία, οι τιμές σύμφωνες με τη σύμβαση και τις σχετικές διατάξεις και γενικά ότι έχουν διενεργηθεί στο λογαριασμό όλες οι περικοπές ή εκπτώσεις ποσών που προκύπτουν από το νόμο και την εφαρμογή της σύμβασης. Ο λογαριασμός μετά τον έλεγχο εγκρίνεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και έτσι εγκεκριμένος αποτελεί την πιστοποίηση για την πληρωμή του αναδόχου. Η έγκριση του λογαριασμού από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία είναι δυνατή και χωρίς την υπογραφή του επιβλέποντα».

4. Επειδή, από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων προκύπτει ότι οι λογαριασμοί οι οποίοι έχουν εγκριθεί από τη διευθύνουσα το έργο υπηρεσία, αποτελούν την πιστοποίηση για την πληρωμή του αναδόχου για τις αντίστοιχες εργασίες που έχουν εκτελεσθεί από αυτόν και, συνεπώς, μετά την έγκριση αυτή ανακύπτει υποχρέωση του κυρίου του έργου προς πληρωμή τους (ΣτΕ 3948/2005, 4609/1997).

5. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης προκύπτουν τα εξής: Με την από 26-7-2001 (αρ. πρωτ. 6389) διοικητική σύμβαση, η οποία καταρτίστηκε μεταξύ του Δήμου Κρουσσών Ν. Κιλκίς και του ενάγοντος, κατόπιν της 78/2001 απόφασης της Δημορχιακής Επιτροπής του ως άνω Δήμου και η οποία (σύμβαση) διέπεται από τις διατάξεις του ν. 1418/1984 και του π.δ. 609/1985, ανατέθηκε στον ενάγοντα (με απευθείας ανάθεση) το έργο «Βελτίωση γεωμετρικών

χαρακτηριστικών (δημοτικών οδών)». συνολικού συμβατικού αντικειμένου 3.500.000 δραχ. χωρίς Φ.Π.Α., σύμφωνα με τους όρους της 165/2001 τεχνικής μελέτης που συντάχθηκε από την Τ.Υ.Δ.Κ. Ν. Κιλκίς. Στα πλαίσια εκτέλεσης της ανωτέρω σύμβασης, ο ενάγων υπέβαλε στις 3-9-2001 προς τη Διευθύνουσα Υπηρεσία (Τ.Υ.Δ.Κ. Ν. Κιλκίς) τον 1ο λογαριασμό-πιστοποίηση προς έγκριση και πληρωμή εργολαβικού ανταλλάγματος ύψους 3.497.000 δραχ. πλέον Φ.Π.Α. 629.460 δραχ. (συνολικά 4.126.460 δραχ. και ήδη 12.109,93 ευρώ), ο οποίος εγκρίθηκε όπως υποβλήθηκε και υπογράφηκε αρμοδίως αυθημερόν. Με την κρινόμενη αγωγή του ο ενάγων προβάλλει ότι ο ως άνω λογαριασμός ουδέποτε εξοφλήθηκε, χωρίς δική του υπαιτιότητα, ενώ το έργο περαιώθηκε έντεχνα και εμπρόθεσμα, ζητά δε, όπως το αίτημά του περιορίστηκε με το παραδεκτώς κατατεθέν υπόμνημά του, να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να του καταβάλει το ανωτέρω ποσό των 12.109,93 ευρώ, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, με το γενικώς ισχύον επιτόκιο, και μέχρι την εξόφληση.

6. Επειδή, ο εναγόμενος Δήμος Κρουσσών Ν. Κιλκίς και ήδη Δήμος Κιλκίς (άρθρα 1 παρ. 2 περ. 26 και 283 παρ. 1 του ν. 3852/2010) με το από 30-5-2011 παραδεκτώς κατατεθέν υπόμνημά του, χωρίς να αμφισβητεί την ύπαρξη της πιο πάνω οφειλής του, προβάλλει, καταρχάς, ότι η επίμαχη αξίωση του ενάγοντος έχει παραγραφεί, διότι παρήλθε πενταετία από την έγκριση του λογαριασμού.

7. Επειδή, στο άρθρο 276 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006 Α' 114) ορίζεται ότι «1... 2. Για την παραγραφή των αξιώσεων κατά των ΟΤΑ εφαρμόζονται οι διατάξεις που διέπουν την παραγραφή των αξιώσεων κατά του Δημοσίου. Κάθε άλλη διάταξη που ορίζει μεγαλύτερο χρόνο παραγραφής των αξιώσεων κατά των ΟΤΑ καταργείται. 3. Ο νόμιμος και ο τόκος υπερημερίας κάθε οφειλής των ΟΤΑ ανέρχεται στο ποσοστό που ορίζεται για τις αντίστοιχες οφειλές του Δημοσίου». Την ίδια ρύθμιση περιελάμβανε και το άρθρο 304 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (π.δ. 410/1995, Α' 231), όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 29 του ν. 3202/2003 (Α' 284). Περαιτέρω, στο άρθρο 90 του ν. 2362/1995 «περί Δημοσίου Λογιστικού κ.λ.π.» (Α' 247) ορίζεται ότι «Οποιαδήποτε απαίτηση κατά του Δημοσίου παραγράφεται μετά πενταετία, εφόσον από άλλη γενική ή

Ρ

27

Ρ

ειδική διάταξη δεν ορίζεται βραχύτερος χρόνος παραγραφής» και στο άρθρο 91 ότι «Επιφυλασσομένης κάθε άλλης ειδικής διατάξεως του παρόντος, η παραγραφή οποιασδήποτε απαιτήσεως κατά του Δημοσίου αρχίζει από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκε και ήταν δυνατή η δικαστική επιδίωξη αυτής.....». Τέλος, στο άρθρο 11 του ν. 1418/1984 ορίζεται ότι «1. Μετά τη βεβαίωση περάτωσης των εργασιών το έργο παραλαμβάνεται προσωρινά και οριστικά... 2. ... 4. Η συντέλεση της οριστικής παραλαβής αποτελεί την αφετηρία της παραγραφής των απαιτήσεων από την εργολαβική σύμβαση. 5.». Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι οι απαιτήσεις του αναδόχου κατά Ο.Τ.Α. από την εκτέλεση δημοτικού έργου υπόκεινται σε πενταετή παραγραφή, η οποία αρχίζει όχι από το τέλος του έτους, κατά το οποίο γεννήθηκε η αξίωση και είναι δυνατή η δικαστική της επιδίωξη, αλλά από την συντέλεση της οριστικής παραλαβής του έργου, γιατί η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 1418/1984, ως ειδική, κατισχύει της διάταξης του άρθρου 91 του ν. 2362/1995. Ενόψει των ανωτέρω και δεδομένου ότι στην προκειμένη περίπτωση ο εναγόμενος Δήμος δεν αναφέρει ούτε από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ο χρόνος συντέλεσης της οριστικής παραλαβής του επίμαχου έργου, που αποτελεί, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, την αφετηρία της παραγραφής, ο περί παραγραφής της αξίωσης του ενάγοντος ισχυρισμός του εναγομένου παρίσταται αόριστος και πρέπει να απορριφθεί (πρβλ. ΑΠ 1874/2008, 611/2006 κ.ά.).

8. Επειδή, περαιτέρω, ο εναγόμενος με την από 12-5-2011 έκθεση απόψεων προς το Δικαστήριο και το υπόμνημά του, υποστηρίζει ότι ο επίμαχος λογαριασμός ορθώς και νομίμως δεν εξοφλήθηκε, διότι ο ενάγων δεν προσκόμισε στην αρμόδια υπηρεσία του Δήμου παραστατικό πληρωμής (τιμολόγιο), το οποίο έπρεπε να εκδώσει εντός του έτους 2001. Ο ισχυρισμός αυτός πρέπει ν' απορριφθεί ως αβάσιμος, καθόσον, πέραν του ότι από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει, ούτε ο διάδικος Δήμος επικαλείται άρνηση του ενάγοντος για την έκδοση του αντίστοιχου τιμολογίου ενόψει της καταβολής του εγκριθέντος ποσού -σχετικώς, ο ενάγων υποστηρίζει ότι ο εναγόμενος ως μόνο λόγο της μη πληρωμής του αντέτασσε την έλλειψη χρημάτων- από τις προαναφερόμενες διατάξεις του ν. 1418/1984 και του εκτελεστικού π.δ/τος 609/1985, δεν τίθεται ως προϋπόθεση για την εξόφληση του εγκριθέντος

λογαριασμού η προηγούμενη έκδοση και προσκόμιση από τον ανάδοχο και του σχετικού τιμολογίου. Κατόπιν αυτών, εφόσον, όπως συνομολογεί ο εναγόμενος Δήμος, ο επίμαχος λογαριασμός είχε εγκριθεί αρμοδίως, είχε ανακύψει υποχρέωση αυτού για την πληρωμή του, η άρνησή του δε να καταβάλει το προαναφερόμενο ποσό στον ενάγοντα -ο οποίος δεν προκύπτει ότι βαρύνεται με υπαιτιότητα για την καθυστέρηση πληρωμής του- δεν είναι σύννομη, όπως βάσιμα προβάλλεται από τον τελευταίο. Κατ' ακολουθίαν, πρέπει, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν και έγιναν ερμηνευτικώς δεκτά στην 4η σκέψη, να υποχρεωθεί ο εναγόμενος Δήμος Κρουσσών και ήδη Δήμος Κιλκίς να καταβάλει στον ενάγοντα το ποσό του εγκεκριμένου 1^{ου} λογαριασμού του έργου, ύψους των 12.109,93 ευρώ.

9. Επειδή, κατά το άρθρο 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου (κ.δ. της 26-6/10-7-1944, Α' 139), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 109 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984 - Α' 164) και εφαρμόζεται και στους Ο.Τ.Α., κατά παραπομπή των διατάξεων που εκτίθενται στην 7η σκέψη, «Ο νόμιμος και ο της υπερημερίας τόκος πάσης του Δημοσίου οφειλής, ορίζεται εις 6% ετησίως, πλην εάν άλλως ωρίσθη δια συμβάσεως ή ειδικού νόμου. Ο ειρημένος τόκος άρχεται από της επιδόσεως της αγωγής». Όπως έχει κριθεί με την 1663/2009 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. και ΣτΕ 3072/2009, 3409/2009, 384/2010), ενόψει των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος, που καθιερώνει την ισότητα μεταξύ των ιδιωτών και του Δημοσίου, όταν θεσπίζεται υπέρ του Δημοσίου αδικαιολόγητη προνομιακή μεταχείριση έναντι των ιδιωτών χωρίς να συντρέχει προς τούτο λόγος δημόσιου συμφέροντος, και του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α.), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.δ. 53/1974 (Α' 256), από την οποία προκύπτει ότι ο νόμιμος τόκος επί του ποσού που επιδικάζεται στο νικήσαντα διάδικο με δικαστική απόφαση εμπίπτει στην έννοια της περιουσίας, η οποία προστατεύεται από την πιο πάνω διάταξη, σε περίπτωση που επιδικάζεται σε βάρος του Δημοσίου ύστερα από άσκηση αγωγής ορισμένο ποσό, ο τόκος που οφείλεται από το Δημόσιο επί του ποσού που επιδικάζεται σε βάρος του Δημοσίου υπολογίζεται όχι με βάση αυτό που

7

21

7

ορίζεται στις διατάξεις του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου (6%), αλλά με βάση το νόμιμο επιτόκιο που ισχύει γενικώς (βλ. αντιθέτως ΣτΕ 1620/2011, που παραπέμπει το θέμα στην Ολομέλεια).

10. Επειδή, κατόπιν αυτών, το ποσό των 12.109.93 ευρώ που υποχρεούται ο εναγόμενος να καταβάλει στον ενάγοντα οφείλεται νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, που έγινε με επιμέλεια του ενάγοντος στις 9-1-2009 (σχετ. η 2845B'2009 οικεία έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης Χρίστου Ι. Στεργίου), με βάση το γενικώς ισχύον επιτόκιο υπερημερίας, κατά τα αιτούμενα. Τέλος, πρέπει να καταλογισθούν σε βάρος του εναγομένου τα δικαστικά έξοδα του ενάγοντος, ποσού 576 ευρώ (άρθρο 275 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας).

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Δέχεται την αγωγή.

Υποχρεώνει το Δήμο Κρουσσών Ν. Κυλίκης και ήδη Δήμο Κυλίκης να καταβάλει στον ενάγοντα το ποσό των δώδεκα χιλιάδων εκατόν εννέα ευρώ και ενενήντα τριών λεπτών (12.109.93), νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, με το γενικώς ισχύον επιτόκιο υπερημερίας.

Διατάσσει την επιστροφή στον ενάγοντα του παραβόλου που κατέβαλε.

Καταλογίζει σε βάρος του ως άνω Δήμου τα δικαστικά έξοδα του ενάγοντος, ποσού πεντακοσίων εβδομήντα έξι (576) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στη Θεσσαλονίκη στις 2-11-2011, όπου και δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου τούτου στις 16-11-2011.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Θεσ/νίκη

15/2/2012

Γραμματέας

ΧΡΥΣΘΙΔΟΥ ΑΝΝΙΣΑ